

7/10627

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

SAYI : B 14 0 BHİ 0 00 00 622-01-610
KONU : Yazılı Soru Önergesi

18 12- 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ: 16.11.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/10627-17029/36650 sayılı yazınız.

Konya Milletvekili Atilla KART'ın, "Bazı pancar üreticilerinin mağdur edilmesine" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/10627) esas nolu yazılı soru önergesi ile ilgili cevap ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Nihat ERGÜN
Bakan

Ek: 3 sayfa önerge cevabı

Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

KONYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ATILLA KART'IN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Eskil-Bozcamahmut ve Karatay-Obruk Köylerinde pancar üretimi yapan çiftçiler ürünlerini, Keskinlik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ne (Bal Küpü olarak bilinen firma) teslim etmişlerdir.

Taraflar arasında yapılan sözleşmeye göre; Fabrika, üreticinin tohumunu, gübresini karşılamış, avans ödemesi yapmıştır. Pancar alımının 0,112 YTL üzerinden yapılması kabul edilmiş, ancak ödeme 0,060 YTL olarak yapılmıştır.

Alıcı firmanın kendi alım alanı dışından ürün aldığı gerekçesiyle, hakkında para cezası uygulaması yapıldığı daha sonra haricen öğrenilmiştir. Alıcı firma, bu durumu gerekçe göstererek, üreticilere taahhüt ettiği bedel yerine 0,060 YTL üzerinden ödeme yapmıştır.

Kilogram başına 0,052 YTL üzerinden yapılan eksik ve sözleşmeye aykırı olan ödeme, üreticinin ciddi anlamda mağduriyetine yol açmıştır. Bu durumda olan 17 çiftçinin olduğu bilinmektedir. İlginç olan bir diğer husus; alıcı firma, benzeri durumda olan pek çok üreticiye taahhüt ettiği rakam olan 0,112 YTL üzerinden ödeme yapmıştır. Alıcı firmanın sağladığı olduğu haksız kazancın tutarı trilyonları aşmaktadır.

Alıcı firma kötü niyetli bir davranış içindedir. Üreticinin emeğine el konulmuş durumdadır. Binbir mücadeleyle ayakta durmaya çalışan üreticinin emeğine sahip çıkmak, mağduriyetini önlemek İdare'nin asli sorumluluğu kapsamındadır.

Hükümet, bu duruma seyirci kalamaz. İhtilafı "yargı çözsün" diyerek, sorumluluk almaktan kaçınmaz. Emeğe ve çiftçiye sahip çıkmak, adil davranmak adına Hükümetin bir an evvel olaya müdahale etmesi gerekir. Kurullar-Üst Kurullar işlevini yapar hale getirilmelidir.

İdare bu aşamada, idari denetim mekanizmasını ivedi olarak devreye sokmak durumundadır. Esasen; şirket ve bünyesindeki fabrikalarda, görevle ilgili konularda araştırma ve denetim yapmak, Kanunun amaçlarına uygun olarak sektörle ilgili kararlar almak İdare'nin görev ve yetkileri arasında bulunmakla, bu konuda İdare re'sen de harekete geçmek durumundadır.

Hükümet, tüm bu mekanizmaları harekete geçirmek, görevini ihmal eden ve kötüye kullanan bürokratlar hakkında yasal işlemleri yapmak zorundadır.

Buna göre;

SORU 1- Üreticilerin, çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi, alıcı firmanın haksız kazancının engellenmesi amacıyla; Şeker Kurulu'nun, idari denetim yetkisi kapsamında olaya el koyarak, fabrikaya-alıcı firmaya yönelik yaptırımların uygulanması; üreticilerin ödenmeyen hak ve alacaklarının ödenmesi amacıyla işlem tesisi ve yaptırım uygulanması konularında, Hükümet olarak üstünüze düşen yasal görevi bir an evvel yapacak mısınız?

CEVAP 1- 4634 sayılı Şeker Kanunu'nun temel amacı, şeker üretiminin dolayısıyla pancar üretiminin yurtiçi şeker talebini karşılayacak düzeyde gerçekleştirilmesini ön görmekte ve buna ilişkin modeli ortaya koymaktadır. 4634 sayılı Şeker Kanunu'nun 5 inci maddesine dayanılarak çıkarılan ve 28 Haziran 2002 tarih, 24799 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hammadde ve Şeker Fiyatları Yönetmeliği, şeker hammaddesinin (pancar) temini ve fiyatlandırılmasını düzenlemiştir. Şeker Kurulu tarafından tespit edilerek Şirketlere tahsis edilen A ve B şeker kotalarının garantisi için gerekli hammaddenin temini amacıyla, anılan yönetmelik gereği şeker fabrikası işleten gerçek ve tüzel kişiler ile üreticiler ve/veya temsilcileri arasında sözleşme düzenlenmektedir. Yönetmelik, hammadde fiyatları ve miktarı, münavebe, üretim şartları, bedel ödemeleri, anlaşmazlıkların çözümü gibi benzeri usul ve esasların sözleşmede yer almasını hükme bağlayarak, pancar üreticilerinin haklarının gözetilmesini düzenleme altına almıştır.

Diğer taraftan, yeni kurulan fabrikalara hammadde temin edilmesi, şeker üretiminin garanti edilmesi, şeker pancarı tarımının, ekiminden fabrikaya teslimine kadar disiplin içerisinde ve münavebe sistemine uygun şekilde yürütülmesi, su kaynaklarının etkin kullanılması, hastalıklı sahalarda dayanıklı tohum çeşidiyle ekim yapılması, rekolte tahminleri ve hasat işlerinin sağlıklı bir şekilde takip edilmesi, şirketlerarası pancar satın alınmasının önüne geçilmesi, ülke genelinde pancar üreticileri arasında homojen pancar kotası dağılımının sağlanması ve benzeri nedenler ile ülke genelinde pancar ekim alanlarının belirlenerek hukuki düzenleme altına alınması ihtiyacı doğmuştur.

Bu ihtiyaç doğrultusunda Şeker Kurumu tarafından pancar ekim alanlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar; üretici temsilcileri (kooperatifler) ve şeker fabrikası işleten şirketlerin (Keskinkılıç Gıda San. ve Tic. A.Ş.'de bu şirketlerin arasında bulunmaktadır.) katılım ve mutabakatları çerçevesinde sonuçlandırılarak, 2007 ürün yılından itibaren uygulanmak üzere, idari yaptırımı olan 25/12/2006 tarih ve 136/1 sayılı Şeker Kurulu Kararı ile ülke genelinde her bir şirket için (TŞFAŞ için her bir fabrika bazında) pancar ekim alanları belirlenmiştir.

Böylelikle, Ülke genelinde her bir şirket için pancar temin edecekleri ekim alanları belirlenmiş ve şirketlerin kendileri için belirlenen pancar ekim alanları dışındaki diğer alanlarda pancar üretim sözleşmesi yapamayacakları, pancar üretim faaliyetinde bulunamayacakları ve hiçbir şekilde pancar temin edemeyecekleri ve yapılan bu düzenlemelere uyulmadığı, yani kendi ekim alanı dışında pancar temin etmeleri halinde, bu pancarın "C pancarı" olacağı ve üretilen şekerin de "C şekeri" olacağı ve yurt içinde pazarlanamayacağı, değişecek şartlara göre pancar ekim alanlarını yeniden belirlemeye Kurul'un yetkili kılındığı hususları düzenlenmiş ve bu Kurul Kararı tüm şeker üreticisi şirketlere bildirilmiştir.

Önergede, üreticilerin isimleri ve ürün yılına ilişkin bilgiler bulunmamasına karşın, konunun; önergenize konu olduğu düşünülen üreticilerin 2008/09 pazarlama yılında Keskinkılıç Gıda San. ve Tic. A.Ş.'nin (Balküpu olarak belirtilen firma), pancar ekim alanlarına ilişkin Şeker Kurulu Kararı'na riayet etmeyerek Konya Şeker San. ve Tic. A.Ş.'nin pancar ekim alanları içerisinde yer alan bazı yerleşim birimlerinden; satın aldığı 5 201 ton pancar ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Konu; Şeker Kurulu tarafından değerlendirilerek; Şirketin, 136/1 sayılı Şeker Kurulu Kararı hilafına pancar ekim alanları dışından (önergeye konu olduğu düşünülen üreticilerden) temin ettiği 5.201 ton bedeli ödenen pancarı C pancarı, bu miktar pancardan üretilen 794.193 kg şeker miktarını ise C şekeri olarak değerlendirmiş ve ayrıca, Şeker Kurumuna yanlış ve yanıltıcı bilgi verilmesine ilişkin olarak Şirkete idari para cezası verilmiştir. **Şirket ise Şeker Kurumu'nun bu işlemlerini yargıya taşımış olup, davalar devam etmektedir.**

Hammadde ve Şeker Fiyatları Yönetmeliği gereğince, Şirketlerin, Şeker Kurulu tarafından kendilerine tahsis edilen şeker kotalarına karşılık gelen pancarını, yine Kurul tarafından belirlenen pancar ekim alanlarından üretici haklarının gözetimini esas alan ve sağlayan "Pancar Üretim Sözleşmesi" düzenlemek suretiyle temin etmeleri zorunludur. Yönetmelik çerçevesinde hazırlanması gereken bu sözleşmede; **hammadde fiyatlarının (A kotası, B kotası ve C pancarı fiyatlarının) ne şekil ve şartlarda ödeneceği ve miktarı, münavebe, üretim şartları, bedel ödemeleri, anlaşmazlıkların ne şekilde çözümleneceğine ilişkin ticari ve hukuki hükümler** yer almaktadır.

Söz konusu pancar üreticilerine yapılacak ödemeler, pancar üreticisi ile şeker üreticisi şirket arasında düzenlenen "pancar üretim sözleşmesi" hükümleri kapsamındadır. Konu ticari bir husus olup, Şeker Kurumu ve/veya Bakanlığımız tarafından adı geçen şirkete ödemelerle ilgili bir talimat verilmesi söz konusu değildir. Nitekim bu üreticilerin şirket ile yapmış olduğu "Şeker Pancarı Üretim Sözleşmesi"nin "ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ VE DELİLLER BAŞLIKLII" 17. maddesinde DÜZENLENMİŞTİR. Sözleşmenin 17.1 maddesinde; "işbu sözleşmenin ve eklerinin uygulanmasından doğacak her türlü ihtilaflarda KAYSERİ Mahkeme ve İcra Daireleri'nin münhasıran yetkili olduğunu taraflar şimdiden kabul etmişlerdir." 17.3. maddesinde; "işbu sözleşmede yer almayan hususlarda Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanunu'nun genel hükümleri geçerlidir." hükümleri yer almaktadır. Bu hükümler ihtilafın ne şekilde çözüleceğini açıkça belirtmekte olup, bu konuda adalet dağıtma yetkisi mahkemelerindir.

SORU 2- Aksine bir durum, üreticinin-çiftçinin haksızlığa uğramasına ve mağdur olmasına seyirci kalmak anlamına gelmez mi?

Görevi ihmal eden ve kötüye kullanan bürokratlar hakkında idari süreci hemen başlatacak mısınız?

CEVAP 2- Bu konuda, görevin ihmal edilmesi ve/veya kötüye kullanılması gibi bir durum söz konusu değildir. Zira Şeker Kurumu denetim mekanizmasını işleterek söz konusu şirket nezdinde yukarıda da izah edildiği üzere, kendi görev ve sorumluluk alanında gerekli denetim faaliyetlerinde bulunmuş, tespitler çerçevesinde gerekli idari yaptırımları uygulamıştır. Bu yaptırımlara ilişkin olarak şirket tarafından açılmış davalar sonuçlanmamıştır.